



Skatteverket
171 94 SOLNA

Datum 2007-06-26
Dnr 32-2007-0631

Uppskovsavdrag vid avyttring av privatbostad

Riksrevisionen har som ett led i den årliga revisionen av Skatteverket gjort vissa undersökningar gällande Skatteverkets hantering av registret för medgivna uppskovsavdrag enligt 47 kap. Inkomstskattelagen (1999:1229). Undersökningarna har genomförts i samband med planeringen av 2007 års löpande granskning av myndigheten.

Dessa undersökningar har resulterat i iakttagelser som Riksrevisionen vill fästa Skatteverkets uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Riksrevisionen önskar information senast 2007-09-15 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Arbetet har utförts av Fredrik Engström, Karin Upplander Ekman och Per Redemo.

Bakgrund

Riksrevisionen har noterat att det samlade uppskovsbeloppet för uppskjuten kapitalvinstbeskattning av egna hem och bostadsrätter har ökat kraftigt de senaste åren. Balansen var över 150 miljarder kronor per den 31 december 2006 (dvs. till och med beskattningsår 2005). Regeringen har bl.a. i vårpropositionen 2007 aviserat en möjlig höjning av skattesatsen för kapitalvinster på privatbostäder från nuvarande 20 procent till 30 procent. Riksrevisionen har också noterat att bestämmelserna om s.k. ursprungsbostad och ersättningsbostad i 47 kap. Inkomstskattelagen sedan den 1 februari 2007 även gäller för bostäder inom EES-området. I och med att det i många fall är fråga om betydande belopp för enskilda personer, bedömer Riksrevisionen att det av bl.a. rättssäkerhetsskäl är mycket viktigt att Skatteverket korrekt bedömer rätten till och storleken av uppskovsavdrag samt att uppskovsbeloppen i registret är korrekta och inte kan ändras utan sakliga skäl.

Riksrevisionen har intervjuat tjänstemän vid Skatteverket och tagit del av Internrevisionens rapport från 2006-11-15 "Uppskovsavdrag vid försäljning av bostad", dnr 759951-06/121, samt utkast till rapport avseende kvalitetsundersökningar vidtagna inom Stockholmsregionen år 2006.



Tjänstemän vid Skatteverket har bl.a. uppgivit

- Hanteringen av uppskovsavdrag kringgärdas av relativt krångliga skatte-regler, såväl för de skattskyldiga som för Skatteverkets tjänstemän. Detta kan resultera i att felaktiga uppskov medges.
- Nya uppgifter i registret registreras manuellt av varje enskild handläggare. Det är fråga om rena registreringsåtgärder som inte kopplas till något annat register som stöder registreringen.
- Uppgifter från tiden innan nuvarande register fanns bygger på manuell instansning. Riksrevisionen har ingen information om att kontroller har genomförts i samband med denna registrering, exempelvis dubbel stansning eller avstämning mot kontrollsummor.
- Möjligheten för behörig tjänsteman att göra borttag från registret infördes år 2002. Innan dess var behöriga tjänstemän tvungna att kontakta huvudkontoret i varje enskilt fall. Möjlighet att göra ändringar har alltid funnits för behörig tjänsteman. Det är dock möjligt att gå bakåt i tiden och se vilken tjänsteman som gjort specifika ändringar/borttag. Någon uppföljning av dessa ändringar/borttag har enligt vad Riksrevisionen erfarit dock inte gjorts, utöver en datakörning som begärdes av region Västra Götaland hösten 2006 (utfallet av denna kontroll är inte känt).
- Den kontroll som görs av riktigheten i uppskovsregistret bygger, vad Riksrevisionen erfarit, med några undantag på regionernas stickprovsmässiga kvalitetskontroll av handläggning av ärenden. Vid dessa stickprovsbaserade kvalitetskontroller har i några fall kontroll skett av uppgifter i dessa register.
- Någon uppföljning på riks nivå har, vad Riksrevisionen erfarit, inte gjorts vad gäller kvaliteten i dessa register. I Internrevisionens rapport "Uppskovsavdrag vid försäljning av bostad" från december 2006 lämnas en rekommendation om vidareutveckling av befintligt system för att öka säkerheten samtidigt som man anser att Skatteverket bör överväga att göra en total kvalitetssäkring enligt Simrishamnsmodellen. Kontoret i Simrishamn har samkört uppgifter från personer som lämnat uppskovsblanketter med uppskovsregistret. Samkörningen visade exempel på fall där deklaranter som beviljats uppskov inte registrerats i registret.

Lakttagelser

Risker för felregistrering

Med den information Riksrevisionen har i dag om avsaknaden av kontroller vid själva registreringen och att ändringar kan ske av enskild tjänsteman utan att detta kontrolleras systematiskt finns det risk för att registret innehåller felaktigheter, t.ex. att

- uppskovsbelopp aldrig har blivit registrerade.
- uppskovsbelopp har registrerats med felaktigt belopp.
- uppskovsbelopp har ändrats eller tagits bort utan sakliga skäl.
- reglerade uppskovsbelopp inte har registrerats.



Kvalitetssäkring

Vad Riksrevisionen erfar har Skatteverket inga planer på att göra några kvalitetssäkringar på riksnivå under 2007 av den typ som internrevisionen föreslår. Tjänstemän vid Skatteverket hänvisar bland annat till nyligen genomförda kvalitetssäkringar av registreringar under år 2006 i Stockholms- och Mälardalsregionen där Skatteverket i svar på Internrevisionens rapport (Dnr 759951-06/121) anser att man inte funnit allvarliga brister.

Riksrevisionen har fått ta del av rapportutkast från kvalitetssäkringen i Stockholmsregionen och kan konstatera att felaktigheter till stor del avser beslut om uppskov eller att inte tillräckliga undersökningar gjorts för beslutet. En del av felen avser felaktiga eller ej utförda registreringar.

Följande sammanställning visar observerade felaktigheter från kvalitetssäkringen i Stockholmsregionen.

Antal uppskavsavdrag	4 949
Antal granskade	146
Antal helt korrekta	110
Antal med fel	36
Varav felregistreringar	9

Huvudsyftet med dessa relativt begränsade urval är att påvisa och synliggöra vilka fel som kan uppstå och använda denna kunskap framåtriktat. Denna typ av mindre urval kan ge en indikation om totala antalet fel och utgöra underlag för vidare beslut. Riksrevisionen anser att detta resultat inte utgör skäl för att avstå från att göra ytterligare kvalitetssäkringar av registret. Riksrevisionens uppfattning är att man med mycket enkla metoder kraftigt kan minska antalet felregistreringar genom exempelvis tvingande dubbelstansning av väsentliga beloppsuppgifter. Olika typer av körningar (registeranalys/samkörning) kan göras för att undersöka omfattningen av olika fel.

Underlag till uppskov rensas efter sex år

En ytterligare besvärande omständighet är att Skatteverket saknar underlag i form av deklARATIONER för tidigare registeruppgifter eftersom deklARATIONER efter sex år ska rensas. Detta innebär att enskilda personer, som saknar möjlighet att visa dokumentation över tidigare försäljningar/inköp, kan bli beskattade på felaktiga grunder.

I vissa fall kan det även vara frågan om ärvda fastigheter där den enskilde skattskyldige inte har någon som helst uppfattning om belastningar i form av gamla uppskov. Skatteverket kan då inte visa grundläggande dokumentation om orsaken till uppskovet.

Skatteverkets avsaknad av underliggande dokumentation av gamla uppskvsbelopp kan vidare innebära onödiga och besvärliga framtida tvister om enskilda skattskyldiga får kännedom om kvalitetsbrister i registret samtidigt som Skatteverket har rensat underliggande dokumentation gällande uppskvsbeloppet.



Rekommendationer

Registrering

Skatteverket bör omgående vidta åtgärder så att enskilda tjänstemän inte ska kunna göra ändringar/borttag av tidigare uppgifter i uppskavsregistret.

Vidare bör Skatteverket omgående tillse att rutiner för inläggning av nya uppgifter innefattar någon form av kontroll exempelvis tvingande dubbelstansning av väsentliga beloppsuppgifter.

Kvalitetssäkring

Skatteverket bör centralt göra olika körningar (registeranalys/samkörning) för att skapa ökad klarhet om kvaliteten av uppgifterna i registret.

Dokumentation av beslut och registreringar

Skatteverket bör undersöka möjligheterna att kunna arkivera tillräckliga underlag som styrker uppgifterna i uppskavsregistret tills uppskoven slutligen regleras.

Ansvarig revisor Per Redemo har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Karin Upplander Ekman har varit föredragande.

Per Redemo

Karin Upplander Ekman

Fredrik Engström

Kopia för kännedom:

Finansdepartementet
Skatteverket Internrevisionen